

Kommune og Ankestyrelsen har **glemt formålet** med en hjælperordning

De misbruger tolkningen af rådighedstimer, som resulterer i løndumping af hjælpere, mener Muskelsvindfonden

Det er billigere for en kommune at betale rådighedstimer end at betale den fulde løntakst til handicaphjælpere. Det har flere kommuner fundet ud af med skræmmende konsekvenser for den borger, der har brug for hjælpen. Og højst besynderligt bakker Ankestyrelsen op om den praksis, viser en konkret sag.

31-årige Louise Druedahl fra København har oplevet på egen krop, hvad konsekvensen af kommunens tolkning af rådighedstimer betyder. Louise har af Københavns Kommune fået bevilget en 24-timers hjælperordning (BPA-ordning), fordi hun har muskelsvind og har brug for hjælp til mange praktiske ting i hverdagen. (Se faktaboks side 17). Timerne om natten er bevilget af regionen, fordi Louise har brug for respirationshjælp. De resterende timer er bevilget af kommunen. Det er her, kommunen har gjort ca. halvdelen af timerne til rådighedstimer.

Men det er i strid med tanken bag en BPA-ordning, der netop skal give mennesker som Louise

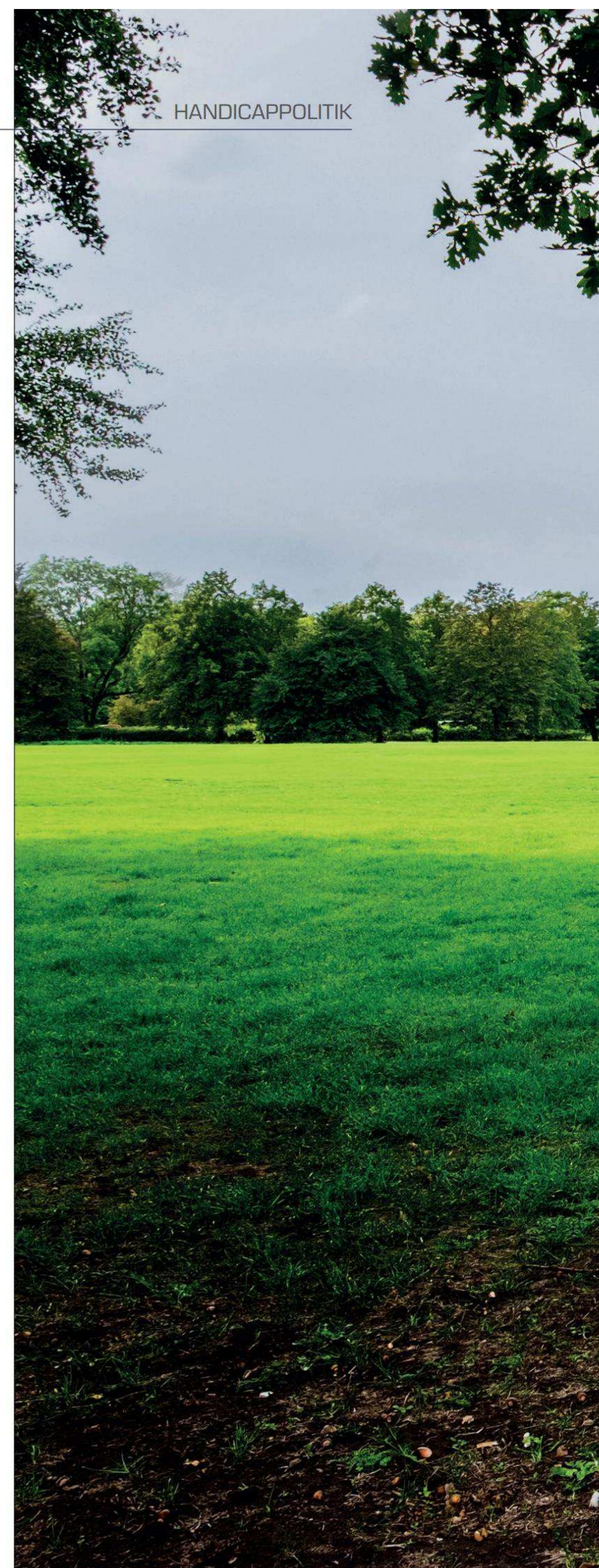
mulighed for at deltage på lige fod med andre og leve et fleksibelt og selvstændigt liv. Og det er et klart misbrug af begrebet rådighedstimer, mener Muskelsvindfonden, der er gået ind i sagen.

”Det er jo helt indlysende, at jeg ikke sidder helt stille derhjemme uden behov for praktisk hjælp i næsten halvdelen af de vågne timer hver dag året rundt. Hvis jeg f.eks. tager i byen og spiser eller i biffen en lørdag aften, så nytter det ikke noget, at de 75 minutter mellem kl. 20.15 og 21.30 hele året rundt er udmålt som rådighedstimer,” siger Louise Druedahl.

Ankestyrelsen lytter ikke til argumenter

Københavns Kommune skriver i sin afgørelse: ”...du kan sagtens tage i biografen med rådighedstimer, da du kun skal bruge rådighedstimer under filmen.” Det er ikke korrekt, mener Muskelsvindfonden.

Reglerne siger: ”Ved udmåling af tilskud til løn efter stk. 2 kan der i helt særlige tilfælde udmåles til-

skud til dækning af rådighedstimer til borgeren. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men hvor der kun undtagelsesvist udføres aktiviteter for borgeren”.

Altså i ”helt særlige tilfælde” og hvor der kun ”undtagelsesvist” udføres aktiviteter.

I sin klage over kommunens afgørelse skriver Louise:

”Hvis jeg tager i biografen, er der en vis sandsynlighed for, at jeg skal tisse undervejs, og at jeg kommer til at fryse eller svede og skal

”Det er jo helt indlysende, at jeg ikke sidder helt stille derhjemme uden behov for praktisk hjælp i næsten halvdelen af de vågne timer hver dag året rundt,” siger Louise Druedahl.

have en trøje af eller på. Jeg skal også have hjælp til at drikke af min indkøbte cola, skal have rettet sidestilling osv. Det kan vel næppe kaldes ”helt særlige tilfælde” og ”kun undtagelsesvist.”

Disse argumenter ignorerede Ankestyrelsen tilsyneladende. Ankestyrelsens svar på anken lød:

”Vi er enige med kommunen i, at der ikke er oplysninger om, at der er behov for aktive timer fx ved biografbesøgene, da der ikke er oplysninger om behov for aktiv hjælp.”

Og Ankestyrelsen tilføjede:

”Dit behov for i løbet af dagen at få hjælp til for eksempel at åbne og lukke døre, bære tasker, hente drikkevarer mv. kan dækkes af rådighedstimer, idet der er tale om et spredt hjælpebehov.”

Løndumping og rekrutteringsproblemer

”Og så er vi ved problemets kerne. Kommune og Ankestyrelsen mener, at handicaphjælpere på arbejde skal åbne og lukke døre, bære tasker, hente drikkevarer mv,

mens de kun får halv løn. Det er regulær løndumping og giver helt oplagt også rekrutteringsproblemer. I forvejen er hjælperjobbet lavtlønnet. Typisk udmåler kommunerne rådighedsløn med 75 procent af timelønnen uden aftentillæg,” siger Thomas Krog, handicappolitisk teamleder i Muskelsvindfonden.

Dermed bryder kommunerne overenskomsten på området. I overenskomsten står, at hvis man bliver tilkaldt under en rådighedsvagt, skal man i den pågældende time honoreres med sæd- >

Louises behov for hjælp

Louise Druedahl er stort set permanent kørestolsbruger. Hun kan ikke løfte armene højere end skulderhøjde. Hun har bl.a. brug for hjælp til forflytninger, til at komme på toilettet, af- og påklædning, bad og hjælp til at hælde mad op, rengøring, tøjvask m.m. Kommunen anerkender også, at Louise har behov for hjælp til at åbne døre og køre sin bil. Louises arbejde indebærer arbejdsfunktioner på forskellige matrikler hen over dagen, som ofte er planlagt med kort varsel, hvilket øger hjælpebehovet.

vanlig løn med et tillæg på 50 %. Alle timer med rådighedsvagt, hvor hjælperen bliver tilkaldt, skal hjælperen altså ifølge overenskomsten have 150 procent og ikke de sølle 75 procent uden tillæg, som kommunerne betaler, når det drejer sig om rådighedstimer.

Den store andel af rådighedstimer og kommunens fravigelse af overenskomsten har den konsekvens, at når Louise laver en vagtplan med 12-timers vagter, vil cirka halvdelen af timerne i en dagvagt være rådighedstimer og lønnen derfor det halve af normalt.

”Det er selvfølgelig umuligt at rekruttere og fastholde hjælpere på de vilkår. Derved er det endnu et sted, hvor afgørelsen er i strid med reglerne,” siger Thomas Krog og henviser til vejledningens Punkt 69, hvor der klart og tydeligt står: ”Kommunalbestyrelsen skal, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 5, udmåle et tilskud til løn, der reelt gør det muligt at rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere.”

Ødelægger hele formålet med hjælpen

Kommune og Ankestyrelsen har misforstået hele formålet med rå-

dighedstimer. Eller også har de i fællesskab omdefineret begrebet. Oprindeligt var formålet at binde en ordning sammen. I det ligger, at der er lange perioder, hvor hjælperen ikke laver noget og for så vidt kan sidde på et værelse og læse.

Ordene rummelighed og fleksibilitet er nøgleord i regelsættet for BPA-ordningen. Allerede af punkt 1 i Vejledningen fremgår, at formålet med BPA ikke blot er at ”fastholde”, men også at ”opbygge” et selvstændigt liv.

Det fremgår desuden af Vejledningens punkt 32, at ”*vurderingen skal foretages med afsæt i formålet med BPA og må således ikke være så snævert, at timerne kun kan udmåles til hjælp på helt bestemte tidspunkter eller til bestemte aktiviteter, da det vil mindske den fleksibilitet og selvbestemmelse, der er forudsat i ordningen*”.

Det handler om et menneskes liv

Københavns Kommunes udmåling af aktive timer er netop foretaget i små bidder på helt bestemte tidspunkter til helt bestemte aktiviteter og uden mulighed for fleksibilitet. Louise kan få hjælp til at komme

op og på arbejde. Men fra hun ankommer på arbejde kl. 8.00 og indtil kl. 10.00, må der ikke ske noget, fordi hendes hjælper først har aktive timer igen kl. 10.00-10.15 til at hjælpe Louise med toiletbesøg. Derefter er der igen ingen hjælp før kl. 12.00, hvor der er frokost. Og sådan fortsætter dagen opdelt i små bidder.

”Det minder rigtig meget om en udmåling, vi kender fra § 83 i serviceloven, der omhandler hjemmehjælp, og hvor alt bliver udmålt i præcise minuttal,” siger Thomas Krog og tilføjer:

”I dette minuttyranni har kommune og Ankestyrelsen glemt, at det handler om et menneskes liv. Ingen kan forvente, at et ungt menneske er kompenseret for sit handicap, når der f.eks. hver fredag og lørdag aften kun er mulighed for at få aktiv hjælp et kvarter mellem kl. 18.00 og 21.30.”

Med støtte fra Muskelsvindfonden går Louise Druedahl nu til politikerne for at forklare, hvor ødelæggende misbruget af rådighedstimer reelt er for at få et aktivt liv. ◊